

SKYSSTASJONER OFF.REGULERING Solum Bygds Historie, Gjone

Etter at Løveidkanalen ble åpnet for trafikk i begynnelsen av attensekstiårene, og rutebåtene overtok mer og mer av både personbefordring og godstransport, fikk de gamle skysstasjonene mindre søkning, Stasjonsholderne hadde ikke lenger noen stor og sikker inntekt på sine skysrettigheter. Angående stasjonene på Bergan og Klovland ble det på slutten attensekstiårene sådd tvil om hvorvidt de burde opprettholdes. Denne tvilen rådde både hos de kommunale myndigheter og hos de som drev vertshusstasjonene.

I formannskapsmøte den 12/2 1870 beslutter man å be fogden «at have sin opmærksomhed henvendt paa at skydsstationene paa Bergan og Klovland kunde være betimelige opsagte til Udgangen af nærværende Aar. Forsaauidt Bortsættelse af Stationene efter den Tid skulde medføre Udgifter for Communen, anseer Communebestyrelsen det utvivlsomt at en Station beliggende i Egnen om Skjørholt og Bergan vil være tilstrækkelig mellom Ulefos og Skien. Skulde imidlertid Stationsholdet kunne bortsættes gratis, hvilket man for øieblikket har Grund til at tro, ansaar Communebestyrelsen det ønskeligt at to Stationer bibeholdes, for at ikke den Skydsbetaling som Øvrigheden paa sine Forretnings reiser er berettiget til at beregne, skulde falde Communen til forøget byrde.»

I 1872 ble det gjort følgende politiske vedtak:

«I Anledning af at Skydsstationerne paa Bergan og Klovland vare opsagte fra 1. ste Januar 1873, havde Ordføreren ved Oplæsning fra Kirkebakkerne og gjennem Skiens to Aviser ladet opfordre til Anbud paa overtagelse, efter omstændighederne 1 eller 2 skydsstationer mellom Ulefos og Skien. Resultatet heraf havde imidlertid været at der kun var indkommet et Anbud fra Martin O.” Det var vigtig å få redusert kommunens utgifter samtidig som man ønsket å ha brukbar dekning av skysstasjoner for de reisende.

Bergan skysstasjon var i drift gjennom 70-80 og 90-tallet. 28/12 -91 fikk stasjonsholderne G. Bergan og Bjerke rett til å skjenke øl og vin til reisende, unntatt tida fra lørdag ettermiddag kl. 5 til mandag morgen kl. 8. Gjennom 90-tallet var det strid om retten til å skjenke øl ved de ulike vertshusa

Veien opplevdes som lang og dårlig, særlig i teleløsningen. Det var jo ikke så lange reiser en kunne gjøre på en dag med karjol eller pram, så det måtte ikke være langt mellom de stedene der en kunne overnatte, og helst enda noe kortere avstand mellom de stedene der en sulten og tørst reisende kunne skaffe seg mat og drikke, - for en rimelig penge.

Ved midten av århundredet begynte kommunestyret å ilegge «Ølskatt», som år om annet skaffet et par hundre daler i kommunekassen. Gjestgiveriene solgte også brennevin: en dram for 2 skilling. Den som kom på et gjestgiveri

der det satt noen gjester, skulle spandere en «omgang», d.v.s. en dram på hver av gjestene og en til verten, - men god folkeskikk tilsa at en ikke tømte drammeglasset helt. Noe skulle stå igjen til neste omgang.

Men med en «Maadeholdsbevægelse» som vokste i styrke, reiste det seg innvendinger mot det uhemmede salg av spirituosa, - i kommunestyrene så vel som i pressen f.eks.:

«Nu da stationsholderen har forladt landet er det et almindeligt ønske blandt de reisende, at stationen maa blive bortsat til en mand i hvem man har garanti for at han vil drive slig at de reisende kan være tjent med det.»

indleverede ansøgnina om ølbevilling, ... vil vi ikke undlade at bemærke at de vist har solgt øl længe nok paa den nuværende skydsstation, thi det har de flokke af berusede folk, som næsten hver lørdags- og søndagskveld bevægede sig ved skydsstationen tilfulde bevist. Kanskje folk, som bor i nærheden af skyds- stationen, herefter kan slippe at bære berusede folk, som ligger langs veiene, hjem til sig, for at beskytte disse stakler mod kulden ..... »

Det gikk imidlertid så opp og ned med bevillingene, og skyss-stationene måtte mot slutten av århundredet som før nevnt nøye seg med tilladelse til å servere øl for reisende 14 dager i markedstida. (Sak 104 i komm.st. 1894.)